

Finalisté ceny Architekt roku 2023

V 15. ročníku soutěže Architekt roku 2023 vybrala odborná porota pět finalistů. Jedná se o architekty, kteří se v období uplynulých pěti let svým přístupem významně zasloužili o architekturu v České republice, ať již vynikající tvorbou, či podporou kvalitní architektury a profese. Ocenění laureáta a slavnostní vyhlášení výsledků soutěže proběhne 12. září 2023 od 19.30 hodin v Centru architektury a městského plánování (CAMP) v Praze. Součástí akce bude rovněž udělení ocenění Architekt obce 2023, ceny určené architektovi a zároveň obci, tandemu, který dlouhodobě společně usiluje o dobrou architekturu a zvýšení kvality života obyvatel obce.

Každoročně udělované odborné ocenění Architekt roku upozorňuje na význam a důležitost architektury pro náš život a kulturní rozvoj společnosti a rovněž na výjimečnou roli architektů, kteří úroveň výstavby svou činností zásadním způsobem ovlivňují. Od svého založení se cena snaží vyprofilovat jako prostředek k šíření osvěty a propagace právě vznikající kvalitní architektury. Cena Architekt roku tedy není oceněním za celoživotní dílo, ani by neměla připomínat životní jubilea. Její snahou je ocenit významný počin v oblasti architektury z posledních pěti let. „Ocenění je určeno především praktikujícím architektům, ale nejen jim. Laureátem se může stát každý, kdo svým počínáním usiluje o příjemný prostor k bytí,“ říká Zdeněk Fránek, laureát ceny z roku 2020 a současný porotce. O desítku letošních nominací na toto ocenění s ním rozhodovali vítězové předchozích ročníků soutěže – architekti Petr Stolín, Stanislav Fiala, Petr Hájek a loňští laureáti Ladislav Kuba a Tomáš Pilař.

Členové poroty se seriózně zabývali jednotlivými jmény. Do finále nakonec postoupilo pět nominací. „U posuzovaných osobností jsme sledovali jejich komplexní přístup k tvorbě a zároveň profesní a morální integritu. Za důležité také považujeme, jaký mají celkový vliv na rozvoj společnosti a kvalitu prostředí, v němž žijeme. Jak se angažují a jak spolupracují s ostatními odborníky a organizacemi,“ vysvětluje architekt Ladislav Kuba, člen poroty.

FINALISTÉ – ARCHITEKT ROKU 2023

● prof. Mgr. akad. arch. Roman Brychta (*1967)

Studoval na FA ČVUT v Praze, kde aktivně prožil „sametovou revoluci“ a jediné, co ho poté na fakultě drželo, bylo studium u Martina Roubíka. V roce 1991 byl přijat na Školu architektury Emila Příklad na AVU, kterou absolvoval v roce 1995. V rámci náhradní civilní vojenské služby prošel „postgraduálním studiem architektury“ v Galerii Jaroslava Fragnera v Praze. Do roku 2002 spolupracoval s architektem Václavem Králíčkem. V roce 2002 založil s kolegy společnost Projektil architekti. Od roku 2011 vede ateliér Architektura 4 na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze, kde byl v roce 2021 jmenován profesorem. V roce 2020 založil vlastní ateliér Roman Brychta Architekti. Je držitelem tuzemských i zahraničních ocenění, např. za Středisko ekologických aktivit Sluňákov (2007), Národní technickou knihovnu (2009), Regionální centrálu ČSOB v Hradci Králové (2021) atd.

Odůvodnění poroty:

Roman Brychta je dlouhodobě výraznou osobností na scéně české architektury. Velkou část profesní dráhy působil jako protagonista ateliéru Projektil, který se do povědomí veřejnosti zapsal hlavně budovou Národní technické knihovny nebo unikátním chrudimským projektem konverze kostela na galerii barokních soch. Od roku 2020 vede vlastní ateliér Roman Brychta architekti, kde pokračuje ve své filozofii udržování přehledu o nových inovativních technologiích a intenzivního zkoumání kontextu věcí, což navíc doplňuje ve svém osobním přístupu o hlubokou empatii a lidskost. V jeho dlouhodobé pedagogické činnosti je zřetelná linka mistrovského přístupu, kdy předává své osobní zkušenosti, které za ním jasně stojí. Je tak dobrým průvodcem mladé generace budoucích architektů.

● **Ing. arch. Markéta Cajthamlová (*1959)**

Vystudovala Fakultu architektury ČVUT v Praze a navázala doktorským studiem na Škole architektury AVU. Praxi získala ve Studiu Shape, D.A. Studiu a v ateliéru Perkins & Cheung Architects LTD ve Vancouveru. V roce 1991 založili společně s architektem Lvem Laueremannem vlastní architektonickou kancelář, kterou po jeho smrti od roku 1999 vedla sama. Působila v akademickém prostředí jako asistentka v ateliéru Ladislava Lábuse na FA ČVUT v Praze a jako členka Vědecko-umělecké rady fakulty, je držitelkou několika ocenění. Mezi jejími nejznámějšími pracemi najdeme především desítky nadčasových rodinných domů, např. v Říčanech (1999), v Černošicích (2000), v Konárovicích (2005), wellness domek v Chotětíně (2017), rodinný dům v Praze 6 (2018), rekonstrukci barokního rodinného domu v Třeboni (2019) nebo chatu v Jizerských horách (2022).

Odůvodnění poroty:

Markéta Cajthamlová patří již tři dekády mezi nejvýraznější české architektky. Je známá především jako autorka řady skvělých rodinných domů a vil, ať už okázalých nebo skromnějších, navrhovala ale také polyfunkční domy a bytovky. Pro její rukopis je typický cit pro materiál, zejména dřevo, a dotažení stavby do posledního detailu. Domy jsou praktické, uživatelsky přátelské, s dobrými proporcemi vnitřních prostor. Její architektura je neokázalá a nadčasová. Vychází vždy z jemného dialogu mezi domem, místem a klientem.

● **Ing. arch. Marek Chalupa (*1968)**

Vystudoval Fakultu architektury ČVUT v Praze (1986–1992). V letech 1993–1995 pracoval jako architekt v A.D.N.S. architekti, poté byl v letech 1995–2006 partnerem v ateliéru dum architekti. Od roku 2006 vede se svým bratrem Štěpánem ateliér Chalupa architekti. Marek Chalupa patří více než čtvrt století mezi špičku v oboru. Do povědomí se dostal především vítězným návrhem Pavilonu ČR na EXPO 2000 v Hannoveru. Mezi další úspěšné realizace lze zařadit Vestibul stanice metra Kolbenova v Praze (2001), Rekonstrukci viničního altánu Gröbovka v Praze (2004), hotel Metropol v Praze (2007) a také novou centrálu ČSOB v pražských Radlicích (2019). Jeho stavby byly opakovaně nominovány na Mies van der Rohe Award a další ocenění. Působí také jako pedagog na FA ČVUT v Praze.

Odůvodnění poroty:

Marek Chalupa spolu s bratrem Štěpánem navrhl řadu staveb, které jsou charakteristické jasným konceptem a důsledným zpracováním detailu. Nejvýraznějšími stavbami jsou pavilon České republiky na Expo 2000, vestibul stanice metra Kolbenova a především hotel Metropol na Národní třídě, u něhož nelze přehlédnout jeho hi-tech karoserii celoprosklenou technologickou fasádou. Otevřená hala hotelu nechává proniknout pulsující město doslova do svých útrob. Rozsáhlý stavební program budovy banky ČSOB v Radlicích je rozložený do struktury menších pavilonů, které jsou kladené po vrstevnicích a zapuštěné do svahu. Krajina prostupuje do dvorů a do dvorany, její organické atributy se na budově obtiskují. Silné vize a koncepty Marka Chalupy byly úspěšné v architektonických soutěžích, svoje zkušenosti předává studentům jako vedoucí ateliéru na fakultě architektury ČVUT.

● **prof. Ing. arch. Roman Koucký (*1959)**

Studoval na Fakultě architektury ČVUT (1980–1985). Do roku 1990 pracoval v Ateliéru 7 Projektového ústavu hlavního města Prahy. Dva roky působil jako odborný asistent na Škole architektury AVU v Praze u Emila Prikryla. V roce 1991 založil vlastní architektonickou kancelář, rok poté spoluzaložil vydavatelství Zlatý řez. Na FA ČVUT v Praze začal pracovat v roce 1998, v letech 2010–2012 byl vedoucím Ústavu nauky o budovách, od roku 2006 zde přednáší a vede ateliér. Je autorem řady odborných statí a knih o architektuře a urbanismu a držitelem desítek ocenění. Od roku 2012 byl vedoucím Kanceláře metropolitního plánu a následně ředitelem Sekce plánování města na Institutu plánování a rozvoje hl. m. Prahy. Samostatně nebo se svými spolupracovníky zpracoval více než 200 projektů různého charakteru, z nichž asi čtvrtina byla realizována – např. Mariánský most v Ústí nad Labem (1998), Dlouhý most v Českých Budějovicích (1998), rekonstrukce Fárova domu ve Slavonicích (1999), Trojský most v Praze (2013), Integrovaná střední škola technická a ekonomická v Sokolově (2012) a desítky územních a regulačních plánů.

Odůvodnění poroty:

Práce Romana Kouckého a jeho spolupracovnice Šárky Malé zahrnuje nebývale rozsáhlou škálu témat a měřítek od architektonického detailu až po velký urbanismus. Realizace Besídka a Fárova domu ve Slavonicích překvapují výtvarnými detaily, ve kterých lze objevovat stále nové významy a odkazy k historii. Náměstí ve Slavonicích je dokonalým předobrazem současného přístupu k tomuto tématu. Velké stavební realizace jejich mostů v Ústí nad Labem, Českých Budějovicích a v Praze jsou nekompromisně důsledné. Absolutní urbanistické vize Romana Kouckého jsou zcela originální a nemají obdoby nejen v českém prostředí. Úsilí o absolutno sebou nutně nese i jistotu nikdy nekončícího zápasu.

● prof. Ing. arch. Ivan Kroupa (*1960)

Vystudoval FA ČVUT v Praze (1980–1985), navázal v roce 1989 praxí v Londýně, Paříži a Barceloně. Nezávislou praxí zahájil v roce 1990. V letech 2002–2008 působil jako vedoucí ateliéru na FA ČVUT v Praze, následovalo vedení ateliéru na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze (2008–2022). V roce 2019 získal Cenu Ministerstva kultury za přínos v oblasti architektury, opakovaně byl nominován na Mies van der Rohe Award (2009, 2014) a Berliner Kunstpreis, Förderungspreis Baukunst (2001). Mezi nejvýznamnější projekty jeho týmu patří např. Obřadní síň v Týnci nad Sázavou (2022), bytový dům RCP Karlín (2022), Technologická budova Vysoké školy uměleckoprůmyslové v Praze (2021), Hemodialyzační centrum B. Braun v Praze na Bulovce (2015), Tiskárna a galerie tisku Karmášek v Českých Budějovicích (2015) a samozřejmě Centrum současného umění DOX (2008).

Odůvodnění poroty:

Ivan Kroupa je velkým jménem současné české architektury. Každá jeho stavba je ikonou s nejvyšší architektonickou hodnotou, jasně čitelným rukopisem, vždy unikátní prostorová řešení jdou ruku v ruce s precizním výběrem materiálů v jejich syrové podobě. Jeho guerillová architektonická tvorba je o emocích, individuální práci na každém zadání a nekompromisnosti, říká, co si myslí, dělá, co musí, tvoří minimalisticky, ale expresivně. Z Kroupových mistrovských děl lze jmenovat například českobudějovickou slavnou Karmáškovu tiskárnu, pražskou Galerii DOX nebo budovu Vysoké školy uměleckoprůmyslové.

NOMINACE – ČESTNÉ UZNÁNÍ – ARCHITEKT ROKU 2023

Kromě ocenění laureáta porota v září udělí rovněž jedno čestné uznání. Rozhodovat se bude mezi těmito nominovanými jmény: **Jiří Zhoř, Karel Kuča a Petr Kropp.**

ARCHITEKT OBCI 2023

Nedílnou součástí soutěže Architekt roku, kterou organizuje společnost ABF, a.s. je také ocenění Architekt obci udělované Ministerstvem pro místní rozvoj ČR, Svazem měst a obcí ČR, Českou komorou architektů, Asociací pro urbanismus a územní plánování ČR a časopisem Moderní obec. Cílem soutěže je ocenit tandem architekt – obec a vyzdvihnout přínos jejich spolupráce pro vznik kvalitní výstavby.

SLAVNOSTNÍ VYHLÁŠENÍ VÝSLEDKŮ – 12. 9. 2023

Slavnostní ceremoniál s předáním cen laureátům ocenění Architekt roku 2023 a Architekt obci 2023 se uskuteční 12. září 2023 od 19.30 hodin v Centru architektury a městského plánování (CAMP) v Praze.

INFO

Vypisovatel soutěže Architekt roku: ABF, a. s., pořadatel stavebního veletrhu FOR ARCH

Vypisovatelé soutěže Architekt obci: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR (partner soutěže), Svaz měst a obcí ČR, časopis Moderní obec (hlavní mediální partner) a ABF, a. s., ve spolupráci s Českou komorou architektů a Asociací pro urbanismus a územní plánování ČR

Generální partner: AVT Group a.s.

Hlavní partner: ALUPROF SYSTEM CZECH s.r.o., Saint-Gobain Construction Products CZ a.s.

Partneři: Hager Electro s.r.o., Greats advokáti, s.r.o., GOOPAN, BEMATECH s.r.o., PREFA Aluminiumprodukte s.r.o., Sto s.r.o., Kratochvíl parket profi, s.r.o., mmcité, a.s., AGC Flat Glass Czech a.s., Material & Technology s.r.o.

Mediální partneři: INTRO (hlavní mediální partner), ARCHITECT+, Moderní obec, ERA21, archiweb.cz, Stavitel, EARCH.cz, PROPAMÁTKY

KONTAKT

Alexandra Plšková, tel.: 703 199 004, e-mail: plskova@abf.cz

www.architektroku.cz

www.architektobci.cz